

OULAISTEN
OPPILASHUOLLON OHJAUSKIRJA

2022

SISÄLLYSLUETTELO

OPPILASHUOLTO.....	4
Monialainen oppilashuollon yhteistyö.....	4
Oppilashuoltoryhmät	5
Yhteisöllinen oppilashuolto	5
Yksilökohtainen oppilashuolto	6
Oppilashuoltosuunnitelmat.....	8
Paikallisesti päätettävät asiat ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta	8
Opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta	8
Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma	8
OULAISTEN OPPILASHUOLTO	12
Oulaisten oppilashuoltoryhmät	12
OULAISTEN OPPILASHUOLLON PALVELUT	13
Oulaisten yhteisöllinen oppilashuoltotyö	14
Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen	14
Yhteistoiminta oppilaitoksen ulkopuolelle.....	15
Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy.....	15
Opintojen etenemisen edistäminen.....	16
Koulutyön ja opintojen järjestäminen hyvinvointia tukevasti.....	17
Opiskelijoiden osallisuuden varmistaminen.....	17
Terveyttä ja hyvinvointia tukevien elintapojen vahvistaminen.....	17
Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus	17
Huoltajien osallisuuden varmistaminen	18
Oulaisten yksilöllinen oppilashuoltotyö	18
Koulukuraattori	18
Koulupsykologi.....	19
Kouluterveydenhoitaja.....	19
Terveystarkastukset.....	19
Kouluhammashoito	19
Oppilashuollon vuosittainen suunnittelu ja arviointi.....	20

LIITE 1.....	21
LIITE 2.....	24
LIITE 3.....	25
LIITE 4.....	27
LIITE 5.....	28

Liitteet

LIITE 1 Sosiaali- ja Terveysministeriön ohje yksilökohtaisen oppilashuoltoryhmän kokoamiseen

LIITE 2 Oppilashuollon monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuslomake

LIITE 3 Oppilashuollon monialaisen asiantuntijaryhmän muistiolomake

LIITE 4 Kasvatuskeskustelulomake

LIITE 5 Kiusaamisen vastainen työ, oppilaat

OPPILASHUOLTO

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta perusopetuksen opiskeluhuollosta nimitystä oppilashuolto, opiskelijasta käsitettä oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä. Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa ja se liittyy läheisesti koulun kasvatusta- ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. (OPH 2014, 77)

Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu-yhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko koulu-yhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luotamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9§ 4mom., 3§ 1-2 mom.)

Perusopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Tässä luvussa määrätään oppilashuollon keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteista sekä paikallisen opetussuunnitelman ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 6§)

Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa. Koulu-yhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9§ 1mom., 3§ 4mom., 18§ 1 mom.)

Koulussa oppilashuolto on kaikkien koulu-yhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu koulu-yhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla. Oppilashuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjässä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4§1-2 mom., 3§ 3mom., 15§, 17§)

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11§ 1-2 mom.)

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään koulu yhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää oppilashuollon suunnitelmallista arviointia. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 25§)

Oppilashuoltoryhmät

Opetuksen järjestäjä asettaa oppilashuollon ohjausryhmän ja koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät. Yksittäistä oppilasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi kouluterveydenhuoltoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan, kun käsiteltävä asia edellyttää. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ 1-4 mom.)

Oppilashuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla kahden tai useamman opetuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla myös useamman koulutusmuodon yhteinen, jolloin ryhmästä on perusteltua käyttää nimitystä opiskeluhuollon ohjausryhmä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ 1-4 mom.)

Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Sitä johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ 1-4 mom.)

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai oppilaiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää oppilaan tai huoltajan suostumusta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ 1-4 mom.)

Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan koulu ympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta, ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4§ 1 mom.)

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Oppilashuolto luo koulu yhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaisista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä. (Perusopetuslaki 47a§ 1mom.)

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ja kiireetön ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestys säännöt lisäävät koulu yhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana koulukohdasta oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille. (Perusopetuslaki 29§ 1-5mom., Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2mom.)

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Koulu yhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Opetuksen järjestäjä varmistaa, että oppilaan oppimisympäristö työelämään tutustumisen aikana on turvallinen. Koulu ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä koulu yhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. (Terveydenhuoltolaki (1326/2010) 16§ 2mom.)

Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5§ 1mom.)

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa, että koulun arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18§ 1mom.)

Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja perustuu oppilaan sekä huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on

lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19§ 1-3mom.)

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5§ 2mom., 20§ 1-5 mom.)

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 21§ 1mom., 22§ 1 mom.)

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetyksi potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20§ 2 mom., Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) 12§, Laki sosiaalihuollon asemasta ja oikeuksista (812/2000))

Oppilaan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapito-velvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23§ 2-3 mom., Perusopetuslaki 40§ 2-4 mom.)

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa

pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23§ 3 mom., Perusopetuslaki 40§ 4 mom.)

Oppilashuoltosuunnitelmat

Opetussuunnitelma tulee oppilashuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestysäännön valmisteluun. Koulun oppilaskuntaa kuullaan ennen näiden suunnitelmien ja määräysten vahvistamista. Valmistelutyössä tehdään yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. (Perusopetuslaki 15§ 2 mom., 47a§ 1-3 mom.)

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus
- paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta
- koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman oppilashuoltoa koskevaa osuutta sekä koulukohtaisia oppilashuoltosuunnitelmia. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12-13§, Lastensuojelulaki 12§ 1 mom., Perusopetuslaki 14§ 2mom.)

Paikallisesti päätettävät asiat ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta

Opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta

Opetussuunnitelmassa kuvataan perusopetuksen oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat. Siinä määritellään opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä koulukohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaavat linjaukset. Oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaaviin linjauksiin on tarkoituksenmukaista sisällyttää suunnitelmien perusrakenne ja osa suunnitelmiin sisältyvistä asioista, jolloin turvataan suunnitelmien riittävä yhdenmukaisuus kaikissa kouluissa. Yhteisiä osuuksia täsmennetään ja täydennetään koulukohtaisesti.

Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilashuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman koulun yhteinen. Oppilashuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla

koulun henkilöstö, lapset ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§)

Koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Oppilashuoltosuunnitelmassa esitetään arvio koulun oppilashuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien oppilashuoltopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

Arvio oppilashuollon kokonaistarpeesta tukee koulun käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön sekä oppilashuollon yhteistyöhön. Arviossa otetaan huomioon oppilashuollon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava opetushenkilöstön ja oppilashuollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia sekä elinoloja koskevaa seurantatietoa. Lisäksi huomioidaan kouluyhteisön ja -ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä koulussa. Arvion valmistelussa otetaan huomioon myös oppilailta ja huoltajilta sekä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstöltä saatava tieto.

Oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään arvio koulun käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista, joita ovat kouluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan

- oppilashuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö
- oppilashuollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin oppilaisiin, kouluyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä oppilashuollon kehittämiseen ja seurantaan. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom.)

2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee

- yhteisöllisen oppilashuollon järjestäminen ja sen toimintatavat kouluyhteisön ja -ympäristön terveellisyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tämän lisäksi oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan

- koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt
- yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen oppilashuollon kehittämisessä
- yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa
- yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa
- yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä
- järjestyssäännöt
- poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen
- tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet
- suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom., 14§)

Seuraavassa määritellään kahden viimeksi mainitun suunnitelman tarkempi sisältö:

A. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma. Siinä otetaan huomioon sekä oppilaiden keskinäiset, että oppilaiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet koulussa. Suunnitelmassa kuvataan:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta
- yhteistyö huoltajien kanssa,
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötaidoille
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom., Perusopetuslaki 29§ 3 mom.)

B. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Oppilashuoltosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset kuten pelastussuunnitelma. (Pelastuslaki (379/2011) 15§) Suunnitelmassa kuvataan:

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa
- sisäisen ja ulkoisen sekä koulun ja opetuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötaidoille
- toimintavalmiuksien harjoittelu
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee:

- yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi.

Tämän lisäksi oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan:

- yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa
- oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa
- yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä
- oppilashuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä
- asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä
- oppilashuoltokertomusten laatiminen ja säilytys
- yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom.)

4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan oppilashuollon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Suunnitelmassa kuvataan

- oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom.)

5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa koulun oppilashuoltosuunnitelman toteutumista.

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Näitä ovat seurannasta vastuussa oleva taho koulussa, seurattavat asiat ja käytettävät menetelmät tietojen kokoamiseksi sekä seurannan aikataulu. Lisäksi kuvataan seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen koulun oppilashuollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom., 26§ 1mom.)

Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ 2 mom., 26§ 1mom.)

OULAISTEN OPPILASHUOLTO

Oulaisten kaupunki järjestää itse esiopetusta, perusopetusta ja koululaisten iltapäivätoimintaa sekä luokiokoulutusta. Oulaisissa sijaitsee myös Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU:n kolme toimipistettä. Esiopetusta tarjotaan tarpeen mukaan kahdessa varhaiskasvatuksen yksikössä sekä alakouluilla. Perusopetusta järjestetään kuudella alakoululla ja yläkoululla. Oulaisissa oppilashuolto tarjoaa palveluita tällä hetkellä noin 1630 oppilaalle.

Oulaisten kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaat sekä toisen asteen opiskelijat ovat oikeutettuja oppilashuollon tukeen, sekä yhteisölliseen oppilashuoltoon että yksilökohtaisen oppilashuollon palveluihin. Oppilashuollon paikalliset asiat on kuvattu tässä asiakirjassa ja lisäksi kouluilla tulee olla koulukohtaiset oppilashuollon suunnitelmat. Koulukohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat löytyvät Wilmasta ja koulujen nettisivuilta.

Koulukohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat laaditaan rehtorin/koulunjohtajan ohjeistamana. Yläkoulu ja Juho Oksan koulu laativat omat koulukohtaiset oppilashuollon suunnitelmansa, pienten koulujen on mahdollista tehdä suunnitelmiaan yhteistyössä, mutta koulukohtaiset erot ja kunkin koulun erityispiirteet on huomioitava suunnitelman laatimisessa. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma toimii parhaiten työvälineenä, kun sitä päivitetään muutosten osalta (esim. tarpeet ja palvelut) ja käytetään lukuvuosisuunnitelman ja esimerkiksi vuosikellon ohella. Koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan kirjataan koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän keräämää tietoa, esimerkiksi yhteisöllisten oppilashuoltoryhmien ja yksilöllisten oppilashuoltoryhmien kokoontumisten lukumäärät, kouluterveyskyselyn ja kiusaamiskyselyjen tulokset. Koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laatimisessa kuullaan oppilaskunnan jäseniä ja pihapiiriä.

Oulaisten oppilashuollon ohjauskirjan pohjana on käytetty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita (2014) sekä Oulaisten kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa (2016) ja Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2020-2024. Oulaisten oppilashuollon ohjauskirja on käsikirjan malliin laadittu oppilashuollon suunnitelma kaikille oppilashuoltoa toteuttaville tahoille ja sen tarkoitus on toimia oppilashuoltotyön suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin ohjekirjana.

Oulaisten oppilashuoltoryhmät

Oulaisten *oppilashuollon ohjausryhmään* kuuluvat sivistys- ja kulttuurijohtaja (pj), liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja, johtava sosiaalityöntekijä, hoitotyön johtaja, edustaja perusturvapalveluista sekä koulupsykologi ja kuraattorit. Vastaava kuraattori toimii sihteerinä ryhmässä. Lisäksi asiantuntijajäsenet, kuten koulujen johtajat osallistuvat kokouksiin erikseen kutsuttuina. Oppilashuollon ohjausryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa, erityisesti lukukausien alettua. Kevätlukukauden päätyttyä ohjausryhmä pyytää kouluilta palautteen lukuvuodesta. Ohjausryhmä päättää tiedonhankintatavoista ja -menetelmistä. Esimerkiksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Teaviisari ja kouluterveyskysely toimivat oppilashuollon ohjausryhmän tietolähteinä. Oppilashuollon ohjausryhmä osallistuu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintaan hankkimalla oppilas- ja opiskelijahuoltolain 12 § mukaiset tiedot, kuten opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet; arvion opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta; toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhuoltoa ja opiskelijoiden varhaista tukea sekä

tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta ja opiskeluhuollon laadunarvioinnista, perusturvan laatiessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman.

Perusopetuksen kouluissa ja lukiossa toimivat *koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät*. Jos esiopetus järjestetään koulun yhteydessä, koulukohtainen ryhmä toimii myös esiopetuksen koulukohtaisena oppilashuoltoryhmänä. Ryhmät kokoontuvat rehtori-/koulunjohtajavetoisesti säännöllisesti. Keskeisenä tehtävänä on koko kouluympäristön ja -yhteisön terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen sekä hyvinvointia ja oppimista edistävän sekä ongelmia ehkäisevän toiminnan kehittäminen.

Ryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista sekä linjaa yksilökohtaista oppilashuoltoa koulussa. Koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät tiedottavat muuta henkilöstöä kokouksissa päätetyistä asioista. Ryhmän työskentely dokumentoidaan kokousmuistioon tai tiedotetaan muulla tavoin henkilökunnalle. Vanhempia / Pihapiirin jäseniä pyydetään osallistumaan koulukohtaiseen oppilashuoltoryhmään esimerkiksi kerran lukuvuodessa. Näin vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan ja osallistua oppilashuollon arviointiin. Yhdessä vanhempien ja koulun toimijoiden kanssa, voidaan asettaa esimerkiksi tavoitteita tulevalle lukukaudelle/-vuodelle.

Yksittäisen oppilaan asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa *monialaisessa asiantuntijaryhmässä*. Oppilaan asiassa kootaan asiantuntijaryhmä oppilaan huolta herättävän tilanteen varhaiseen selvittelyyn eri alojen asiantuntijoiden kanssa. Yksilökohtaisen oppilashuoltopalaverin kutsuu koolle luokanvalvoja tai se henkilö, joka huolen huomaa, käytyään ensin keskustelun oppilaan ja huoltajan kanssa huolestaan. Monialaisen asiantuntijaryhmän tehtävänä on tukea oppilasta ja hänen oppimis-edellytyksiään ja tarvittaessa hänen perhettään. Ryhmän tehtävänä on yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa selvittää tuen tarvetta, etsiä sopivia tukimuotoja ja järjestää tarvittava tuki. Perhettä ohjataan tarvittaessa palvelujen piiriin. Lasta ja nuorta koskevista toimenpiteistä ja ratkaisuisista otetaan hänen ikänsä, kehitystasonsa ja henkilökohtaisten edellytysten mukaisesti huomioon hänen toivomuksensa ja mielipiteensä. Hänellä on oikeus kieltää huoltajansa osallistuminen häntä koskevaan opiskeluhoitoasian käsittelyyn ja tietojen saantiin, mikäli se ei ole hänen etunsa vastaista, ja vaikuttaa siihen, kuka hänen yksilökohtaiseen oppilashuoltoryhmäänsä osallistuu. Luottamus on keskeinen edellytys sille, että monialainen asiantuntijaryhmä voi tukea oppilasta ja tarvittaessa hänen hoidostaan ja huolenpidostaan vastaavia tai muita läheisiä.

OULAISTEN OPPILASHUOLLON PALVELUT

Oulaisten perusopetuksen oppilashuollossa työskentelee vastaava kuraattori, kaksi koulukuraattoria, yksi koulupsykologi ja kaksi terveydenhoitajaa. Lisäksi Juho Oksan koululla tarjotaan suun terveydenhuollon palveluja. Oulaisten perusopetuksen oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteena on edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, siirtää painopistettä yksilökohtaisesta työstä yhteisölliseen työhön, turvata varhainen tuki sitä tarvitseville. Riittävän tuen kautta ehkäistään ongelmien syvenemistä ja lastensuojelun tarvetta. Tavoitteena on vahvistaa oppilashuoltoa toiminnallisena kokonaisuutena, tuoda oppilashuolto näkyväksi oppilaille ja huoltajille ja turvata oppilashuollon palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu.

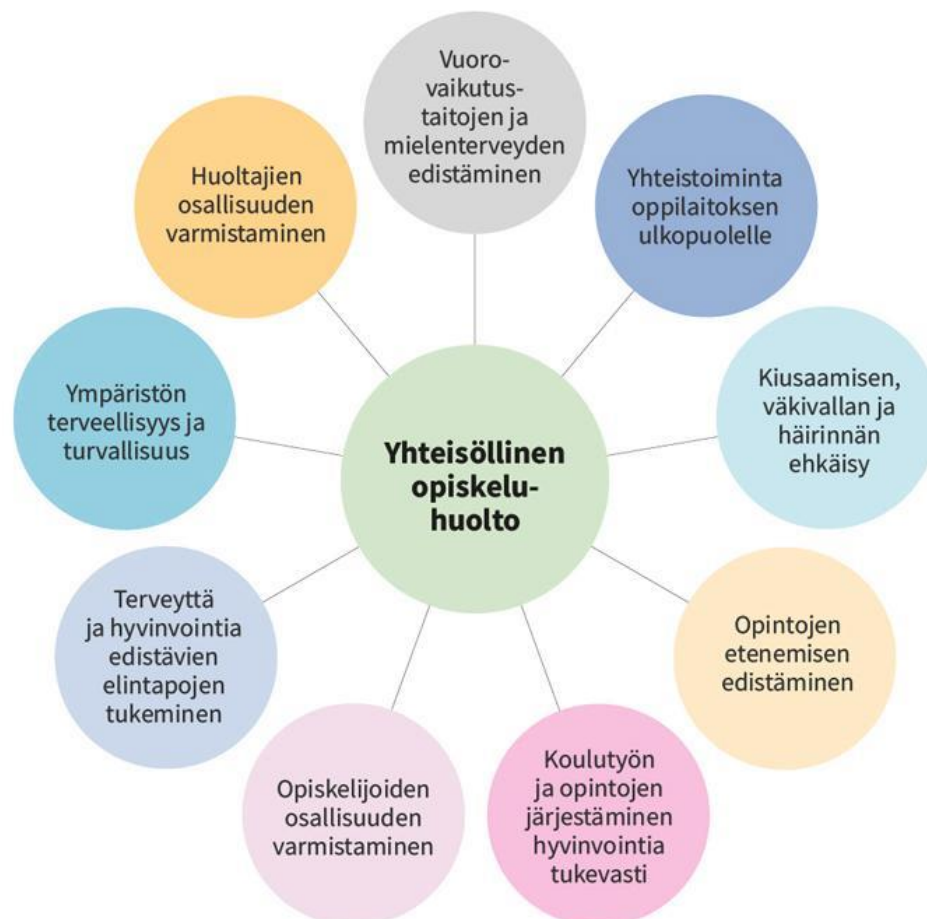
Oppilashuollon palvelujen tulee olla helposti oppilaiden ja huoltajien saatavilla ja ne tulee järjestää lain edellyttämässä määräajassa. Oulaisissa määräaikaisten seurantaan käytetään asiakas- ja potilastietojärjestelmää. Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollostaan, ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan palveluja. Oppilaita ja vanhempia tiedotetaan oppilashuollostaan

ja sen käytännöistä aina lukuvuoden alkaessa. Palvelut ja työntekijöiden yhteystiedot tiedotetaan koulujen käytössä olevalla sähköisellä alustalla, kuten Wilmassa ja kaupungin ja koulujen nettisivuilla.

Oulaisten yhteisöllinen oppilashuoltotyö

Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Jokaisella oppilaitoksessa työskentelevällä on velvollisuus edistää oppilaiden, opiskelijoiden ja koko koulu- ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla, erityisesti rehtorilla ja opettajilla. Terveysteen ja hyvinvointiin liittyvät näkökohdat otetaan huomioon kaikessa arjen toiminnassa: opetuksen sisällöissä, menetelmissä ja käytännön järjestelyissä sekä muussa toiminnassa kuten välitunneilla ja ruokailutilanteissa. Hyvinvointia edistävä yhteisöllinen oppilashuolto kohdistuu koko opiskeluyhteisöön, mutta työtä voidaan myös kohdentaa tietyille luokka-asteille tai ryhmille, esimerkiksi koulupolun nivelvaiheissa tai tunnistetun ryhmään liittyvän ongelman perusteella. (THL 29.10.2021)

Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön sisältöalueita. (THL 2021)

Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen

Koulun sosiaalinen ympäristö koostuu vuorovaikutussuhteista ja niiden tukemiseksi tulee etsiä keinoja. Oppilaita aktivoiva ja ryhmäytymistä tukeva toiminta pyritään vakiinnuttamaan osaksi koulun arkea koko koulupolun ajan. Oulaisissa tästä esimerkkejä ovat ohjattu välituntitoiminta (pitkät välitunnit) ja kummioppilas- ja tukioppilastoiminta. Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistämisen ennaltaehkäisevinä menetelminä voidaan käyttää muun muassa Rovaniemen Hyvinvoinnin vuosikelloa, Turvallinen Oulu- hankkeen tunne- ja turvataitokasvatuksen opetusmateriaaleja, Aseman lasten Friends- toimintaa tai Suomen Mielenterveys Ry:n Hyvän mielen taitomerkkiä.

Yhteistoiminta oppilaitoksen ulkopuolelle

Eheän koulupolun varmistamiseksi koulu toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä lukion ja ammatillisen oppilaitoksen kanssa. Oppilashuollossa kiinnitetään erityistä huomiota koulupolun nivelvaiheisiin. Oulaisissa nivelvaihetyöskentelyä toteutetaan kuudesluokkalaisten haastatteluilla sekä seitsemäsluokkalaisten ryhmäytymispäivillä. Ryhmäytymispäivät järjestetään yhteistyössä nuorisopalveluiden ja seurakunnan kanssa.

Hyvä yhteistyö kerho- ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa edistää oppilaiden hyvinvointia. Yhteistyö nuoriso-, kirjasto-, liikunta- ja kulttuuritoimen, poliisin sekä seurakunnan, järjestöjen ja yritysten kanssa lisää oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja tukee koulun kasvatustehtävää. Oulaisissa nuorisopalvelut sekä seurakunta vierailevat viikoittain yläkoululla ja seurakunta pitää alakouluilla sekä yläkoululla aamunavauksia kerran kuussa.

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy

Oulaisten perusopetuksen kouluissa kiusaamiseen ja häirintään suhtaudutaan nollatoleranssilla. Kouluilla tehdään kiusaamista ehkäisevää työtä ja kiusaamistapauksiin puututaan. Kiusaamiskyselyt tehdään oppilaille lukukausittain. Koulukohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien osana tulee olla suunnitelma tai toimenpideohjelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Oulaisissa jokaisella koululla käytetään strukturoitua kiusaamisen ehkäisyn ja siihen puuttumisen mallia, esimerkiksi KiVa -koulumallia. Tähän kuuluu oppitunteja 1. ja 4. luokille, joiden hyötynä on tunne- ja empatiataitojen oppiminen. Seksuaalisen häirinnän vastaiseen työhön löytyy oppilaille suunnattua materiaalia Tasa-arvovaltuutetun eimeidänkoulussa.fi sivustolta. Lisäksi Opetushallituksen internetsivuilta löytyy kouluille ja oppilaitoksille tarkoitettu opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen.

Kun oppilaiden keskinäisen riidan ja sen aiheuttaneiden kiusaamiskokemusten katsotaan syntyneen tasa-arvoisessa suhteessa, tulee opettajan ensisijaisesti selvittää tilanne, olla yhteydessä huoltajiin ja sopia tilanteen seurannasta. Tilanteen pitkittyessä opettaja pyytää kuraattoria työpariksi ja oppilas voidaan ohjata oppilashuollon palveluihin. Seurannasta sopiminen on tärkeää, jotta oppilaiden väliset ristiriidat, ja sen myötä koettu kiusaaminen, saadaan loppumaan. Oppilaiden turvallisuuden takaamiseksi määritetään tarkemmin koulukohtaisissa oppilashuoltosuunnitelmissa kiusaamisen ja häirinnän vastaiset toimet.

Kouluilla on käytössä toimintamalli lapsen käyttäytyessä väkivaltaisesti tai aggressiivisesti. Jos oppilasta on jouduttu koulupäivän aikana pitämään kiinni, täytetään kiinnipitolomake. Kiinnipitoon liittyviä asioita ennakoidaan ja niistä sovitaan huoltajien kanssa moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä. Oppilaan kiinnipitämistä tulee välttää, hänen ja muiden oppilaiden tilanne pitäisi pystyä turvaamaan muilla

keinoin. Henkilökohtaista ohjausta ja hoitoa tarvitsevat oppilaat ohjataan yksilökohtaisen oppilashuollon tuen piiriin.

Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen on tärkeä kansalaistaito ja osa monilukutaitoa kasvattaen lapsia muun muassa kriittiseen ajatteluun. Oppilashuollon näkökulmasta painottuu vastuullinen ja turvallinen tieto- ja viestintäteknologian käyttö. Vapaa-ajalla internetissä ja sosiaalisessa mediassa tapahtuva kiusaaminen heijastuu helposti kouluun. Koulussa esille tulleesta nettikiusaamisesta tiedotetaan huoltajille ja heidän suostumuksellaan oppilashuollon työntekijät voivat tarvittaessa selvittää tilanteita.

Opintojen etenemisen edistäminen

Lain mukaan oppivelvollisuuteen kuuluu läsnäolo koulussa. Koululla on vastuu oppilaan opintojen etenemisen seurannasta. Koulukohtaisessa oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan poissaolojen seuraamisen käytännöt, poissaoloista ilmoittaminen ja niihin puuttuminen. Oppilaiden runsaisiin (luvatun poissaolo, sairauspoissaolo ja muu huolestuttava poissaolo) poissaoloihin kiinnitetään huomiota, puututaan ja oppilaita tuetaan yhteisöllisesti ja yksilöllisesti opiskelumotivaation saavuttamiseen ja ylläpitämiseen. Suosittelemme Oulaisten kouluja toimimaan oppilaiden poissaolojen suhteen seuraavasti:

Ennaltaehkäisevä toiminta: Yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, koulun ja kodin yhteistyötä sujuvoitetaan ja oppilaiden läsnäoloa koulussa seurataan säännöllisesti ja systemaattisesti. Oppilashuollon henkilöstöä konsultoidaan matalalla kynnyksellä.

Huoli puheeksi: Kun kotona tai koulussa herää huoli oppilaan poissaoloista, luokanvalvoja keskustelelee asiasta oppilaan kanssa, on yhteydessä oppilaan huoltajiin ja sopii mahdollisesta yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään. Keskustelussa voi käyttää tukena Lapset Puheeksi- menetelmää.

Poissaolojen ylittäessä 30 tuntia, opettaja kutsuu koolle palaverin. Palaveriin osallistuvat toimijat määrittävät oppilaan tuen tarpeiden mukaan.

Poissaolojen ylittäessä 50 tuntia, luokanvalvoja kutsuu koolle oppilashuollon monialaisen asiantuntijaryhmän. Ryhmän kokoonpano sovitaan tapauskohtaisesti. Oppilas ja huoltaja aina mukana. Ryhmässä sovitaan yhdessä, miten oppilaan tilanteen etenemistä seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa. Sovitaan myös seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilö oppilaan asioissa.

Poissaolojen ylittäessä 70 tuntia, tehdään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus konsultaation pohjalta. Koulu on tässä vaiheessa selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti. Sovitaan myös seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilö oppilaan asioissa.

Poissaoloihin perustuvan sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton tai lastensuojeluilmoituksen pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta. Ilmoituksessa mainitaan jo koulussa tehdyt kartoitukset, tukitoimet sekä huoltajien kanssa tehty yhteistyö. Oppivelvollisen huoltaja on vastuussa siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuutensa. Jos huoltaja laiminlyö velvollisuutensa valvoa oppivelvollisuuden täyttämistä, oppivelvollisen asuinkunta voi tehdä hänestä tutkintapyynnön poliisille.

Koulutyön ja opintojen järjestäminen hyvinvointia tukevasti

Jokaiselle koululle on laadittu järjestyssäännöt, joiden tavoitteena on turvata turvallinen koulunkäynti ja työrauha. Jokaisella koululla on käytössään oppilashuollon vuosikello, johon on määritelty vuosittaiset toimenpiteet, joilla koulunkäynti ja opiskelu järjestetään oppilaiden hyvinvointia tukien. Koulu on osa oppilaan turvallista, terveellistä ja johdonmukaista arkea ja koulunkäyntiä tuetaan myös lakisääteisten palvelujen avulla, esim. koulukuljetukset, kouluruokailu, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulujen kerhotoiminta.

Opiskelijoiden osallisuuden varmistaminen

Oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen ovat tärkeä osa kouluhyvinvointia. Jokaisella Oulaisten perusopetuksen koululla järjestetään oppilaskuntatoimintaa. Oppilaat valitsevat keskuudestaan edustajansa toimielimeen, kuten hallitukseen. Opettajat toimivat tämän koordinoijina. Oppilaskunnan tavoitteena on lisätä oppilaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä kiinnostusta oman koulun asioihin. Oppilaskunnan äänen kuuluminen toteutuu niin, että oppilaskunnalla on yhteys koulukohittaiseen oppilashuoltoryhmään. Oppilaiden arkeen vaikuttavia asioita käsiteltäessä, annetaan oppilaskunnalle mahdollisuus lausua mielipide. Aikuisten tehdessä lasten elämään vaikuttavia päätöksiä, heidän täytyy aina selvittää, mikä on lasten kannalta parasta.

Terveyttä ja hyvinvointia tukevien elintapojen vahvistaminen

Koulu tukee opetuksellaan ja ilmapiirillään oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia ja kannustaa oppilaita terveitä elämäntapoja tukeviin valintoihin. Oulaisten perusopetuksen koulujen järjestyssääntöjen (2017) mukaan vaarallisten, epäterveellisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kiellettyä. Päihteistä koulussa kiinni jääneet ohjataan terveydenhoitajalle ja asiasta ilmoitetaan huoltajille. Tilanteesta tehdään myös lastensuojeluilmoitus.

Kuutosluokkalaisia varten nuorisotyö ja seurakunta ovat kehittäneet Päihteettömät kuutoset (6P) toimintaa ja seurakunta ja nuorisotyö järjestävät myös yläkoululla erilaisia ehkäisevän päihdetyön tapahtumia, kuten päihdelabyrintti. A-klinikka järjestää päihdekyselyitä yläkouluikäisille. Valtakunnallinen kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi ja se tuottaa paikallista tietoa nuorten terveydentilasta ja hyvinvoinnista.

Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastaminen tulee toteuttaa kouluissa kolmen vuoden välein. Kouluympäristön tarkastamisessa kiinnitetään huomiota koulun terveellisyyteen, turvallisuuteen sekä yhteisön hyvinvoinnin edistämiseen, huomioiden muun muassa koulun vallitsevan tunneilmaston ja ilmapiirin. Tarkastuksen suunnitteluvaiheessa tehdään yhteistyötä tarkastukseen osallistuvien kanssa. Tarkastukseen tulee suunnitella ja koota kouluympäristön ja -yhteisön tarkastamisen toteuttamiseksi eri viranomaiset ja muut tahot, kuten työyhteisön edustajat, oppilaat, henkilöstön työterveyshuolto ja työsuojelu.

Kouluterveydenhuollon edustajat vastaavat siitä, että tarkastuksiin liittyvät veloitteet otetaan esiin ja käsitellään oppilashuollon ohjausryhmässä. Oppilashuollon ohjausryhmä sopii tarkastusten toteuttamisesta yhteistyötahojen kanssa ja tekee paikalliset linjaukset tarkastusten toteuttamisen käytänteistä ja työnjaoista. Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän, rehtorin sekä kouluterveydenhuollon tarkastukseen liittyvät tehtävät ja työnjako sovitaan ohjausryhmätasolla. Koulukohtaisella oppilashuoltoryhmällä on tärkeä rooli oppilaitoksen tarkastuksen toteuttamisesta koulun yhteisöllisestä oppilashuollosta vastaavana toimijana. Tarkastuksen tavoitteena on, että se toteutetaan yhdenmukaisesti eri kouluissa kunnan alueella. Oulaisissa tarkastukset toteutetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeistuksen mukaisesti.

Koulupäivän aikaisista tapaturmista järjestetään oppilaalle ensiapu ja aina ilmoitetaan kotiin. Jos toinen oppilas on vahingoittanut toista, tulee mahdolliset vammat käydä näyttämässä terveydenhoitajalle tai lääkärille ja toimittava tilanteen velvoittamalla tavalla (lastensuojeluilmoitus). Kun koulupäivän aikana tapahtuu tapaturma, tekee tapaturmailmoituksen se aikuinen, joka on tilanteen nähnyt. Kouluyhteisöjen turvallisuudesta määritetään tarkemmin koulukohtaisissa pelastussuunnitelmissa sekä turvallisuussuunnitelmissa.

Huoltajien osallisuuden varmistaminen

Huoltajien osallisuus oppilashuollon palveluiden kehittämisessä tulee varmistaa. Vanhemmista muodostetaan koulun toimintaa tukeva ryhmä, Oulaisissa tämä toteutuu koulukohtaisina vanhemmista koostuvina Pihapiiri-ryhminä. Koulun ja huoltajien yhdessä tekemisen kulttuuria pyritään lisäämään vanhempainiltojen sekä erilaisten projektien ja tapahtumien myötä. Vanhempien osallisuutta vahvistetaan hyödyntämällä monenlaisia yhteydenpitokanavia, joita voivat olla viestit koulun käyttämällä sähköisellä alustalla, esimerkiksi Wilmassa, puhelut ja tekstiviestit tai kirjeet ja tiedotteet.

Oulaisten yksilöllinen oppilashuoltotyö

Oulaisissa yksilöllisen oppilashuollon palveluita toteuttavat kuraattorit, koulupsykologi, kouluterveydenhuolto sekä monialainen asiantuntijaryhmä. Koska oppilashuollon palvelut ovat vapaaehtoisia, on oppilaalla yksilökohtaisessa oppilashuollossa ikänsä ja kehitystasonsa mukainen itsenäinen asema. Painavasta syystä oppilas voi kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta oppilashuoltoon koskevan asian käsittelyyn, tai antamasta tälle asiaansa koskevia tietoja. Edellytyksenä tälle on, ettei se ole oppilaan oman edun vastaista. Arvion tästä tekee aina sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Myös käsiteltävän asian laatu vaikuttaa oppilaan itsenäiseen päätösvaltaan. Lain mukaan on toimittava aina oppilaan edun mukaisesti.

Koulukuraattori

Koulukuraattori on ehkäisevään lastensuojelutyöhön erikoistunut koulun sosiaalityöntekijä. Koulukuraattorin tehtävänä on osana moniammatillista oppilashuoltoa edistää koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä oppilaiden, oppilaiden perheiden ja muiden läheisten kanssa. Kuraattori tukee oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Kuraattori auttaa oppilaita, joilla on vaikeuksia koulunkäynnissä tai ihmissuhteissa tai omaan kasvuunsa ja kehitykseensä liittyviä

ongelmia tai pulmatilanteita. Kuraattori voi tavata oppilasta muutaman kerran arviointi- tai selvittelymielessä tai tarjota säännöllisiä tapaamisia. Vastaavan kuraattorin palvelut ovat jokaisen koulun käytettävissä.

Koulupsykologi

Koulupsykologin tehtävä on auttaa oppilaita oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä haasteissa. Koulupsykologin työhön kuuluu oppilaan oppimisvalmiuksien, erilaisten koulunkäyntivaikeuksien ja psyykkisen tilanteen arviointi sekä mahdollisten tukitoimien suunnittelu. Koulupsykologin keskeisiä tehtäviä ovat erityisopetuksen sekä muiden tukitoimenpiteiden tarpeellisuuden ja sopivuuden arviointi ja esikoululaisten kouluvalmiustutkimusten tekeminen. Koulupsykologin työ ei ole varsinaisesti hoitotyötä, mutta se voi pitää sisällään myös lasten ja nuorten tukikäyntejä. Tarvittaessa koulupsykologi ohjaa oppilaan jatkotutkimuksiin/-hoitoon.

Kouluterveydenhoitaja

Kouluterveydenhoitajan päätehtävänä on kokonaisvaltainen lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen seuranta ja edistäminen. Terveystenhoitajien työ on ensisijaisesti toteuttaa laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaisten terveystarkastukset yhteistyössä koululääkärin kanssa. Terveystarkastuksista koottavat yhteenvedot tuottavat tietoa yhteisölliseen oppilashuoltoon. Terveystenhoitajalle ohjaututaan, kun oppilas tai hänen huoltajansa haluaa keskustella kasvuun, kehitykseen, ikään, ravitsemukseen, lepoon, uneen tai liikuntaan liittyvistä asioista, toistuvasta sairastelusta, päihteidenkäytöstä tai seurusteluun, seksuaalisuuteen ja ehkäisyyn liittyvistä asioista. Terveystenhoitajalta voi myös saada apua pitkäaikais-sairausten hoidon ja koulunkäynnin yhteensovittamiseen ja neuvoja terveystarkastuksiin ohjautumiseen. Kouluterveydenhuoltoon ohjaututaan myös ajanvarauksella pieniin hoitotoimenpiteisiin ja koulussa tapahtuneen äkillisen sairastumisen tai koulutapaturman johdosta.

Terveystarkastukset

Kouluterveydenhoitajat toteuttavat oppilaille vuosittaiset terveystarkastukset sekä 1., 5. ja 8. luokilla toteutetaan laajat terveystarkastukset koululääkärin ja terveydenhoitajan tekemänä yhteistarkastuksena. Näihin laajoihin tarkastuksiin kutsutaan myös oppilaan huoltajat. Kouluterveydenhoitaja tuo laajojen terveystarkastusten tiedot koulukohtaisiin oppilashuollon ryhmiin ja informoi ryhmiä tarkastusten havainnoista.

Kouluhammashoito

Lasten hampaita hoidetaan sekä terveystarkastuksen että Juho Oksan koulun hammashoitoloissa. 1., 5., ja 8. luokilla toteutetaan hammaslääkärin tai suuhygienistin tekemät määräaikaisten suun terveystarkastukset ja muulloin hammashoitoon ohjaututaan tarpeen mukaan.

Oppilashuollon vuosittainen suunnittelu ja arviointi

Lukuvuosittaista suunnittelua tukemaan voidaan laatia esimerkiksi opiskeluhuollon vuosikello. Siihen kirjataan lukuvuoden tehtävät, aikataulu ja päivitettävät ajankohtaiset asiat. Vuosikello yhdistää opiskeluhuoltoryhmän ja sen yksittäisten jäsenten tehtävät koulun muuhun toimintaan. Tavoitteellinen työ perustuu työn ja sen tulosten jatkuvaan arviointiin. Tavoitteena on varmistaa oppilashuollon yhtenäisyys ja tasa-arvoinen toteutuminen.

LIITE 1

Sosiaali- ja Terveysministeriön ohje yksilökohtaisen oppilashuoltoryhmän kokoamiseen

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaisesti opiskelijan tueksi silloin, kun hänen huolta herättävän tilanteensa varhaiseen selvittelyyn ja hoitamiseen tarvitaan eri alojen asiantuntijoita ja etenkin silloin, kun tarvitaan monialaista yhteistyötä opetushenkilöstön ja opiskeluhuollon palvelujen henkilöstön välillä. Monialaisuudella tarkoitetaan sitä, että paikalla on opiskeluhuollon eri ammattiryhmien edustajia. Monialaisuus ei määrity paikallisen hallintokuntamäärittelyn mukaan vaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetustoimen lainsäädännön mukaisesti.

Monialaisen asiantuntijaryhmän tehtävänä on tukea opiskelijaa ja hänen oppimisedellytyksiään. Sen sijaan opettajan tai muun henkilöstön työnohjaus, koulun työrauhaongelmat, kurinpidollisten toimenpiteiden arviointi tai erityisen tuen päätöksiin liittyvät konsultaatiotehtävät ovat opetuksen järjestämiseen liittyviä tehtäviä, joita ei käsitellä opiskeluhuoltolaissa tarkoitettussa asiantuntijaryhmässä. Tästä syystä niiden käsittelyyn ei myöskään perusteta opiskeluhuoltolaissa tarkoitettuja monialaisia asiantuntijaryhmiä.

Erityisesti luokanopettajan tai ryhmänohjaajan on suotavaa olla monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä, jos opiskelijan suostumus siihen on saatavissa. Opettaja ja ryhmänohjaaja tuntevat usein parhaiten opiskelijan päivittäiset, opiskeluun liittyvät ongelmat.

Luottamus on keskeinen edellytys sille, että monialainen asiantuntijaryhmä voi tukea opiskelijaa ja tarvittaessa hänen huolenpidostaan ja kasvatuksestaan vastaavia tai muita hänen läheisiään. Salassapitosäännösten keskeinen merkitys on siinä, että ne turvaavat tätä luottamusta. Salassapitovelvoitteista voidaan poiketa vain joko sen henkilön nimenomaisella suostumuksella, jonka suojaksi nuo velvoitteet on säädetty, taikka laissa säädetyn perustein. Tällainen säännös on muun muassa perusopetuslain 40 §, jota kuvataan jäljempänä.

Julkisuuslain 23 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta sekä hyväksikäyttökielto -nimisestä salassapitovelvoitteesta. Säännöksen mukaan henkilö ei saa käyttää saamiaan salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen henkilön vahingoksi muutoin kuin sen asian hoitamiseksi, jota varten hän salassa pidettävän tiedon alun perin sai. Opiskeluhuoltolain 21 §:ssä on vastaavasti säädetty, ettei koulutuksen järjestäjä saa käyttää opiskeluhuollon rekisteriin tallennettuja tietoja muuhun kuin kyseisen yksilökohtaisen opiskeluhuollon palvelun järjestämiseen ja toteuttamiseen, ellei laissa säädetä toisin. Tämä merkitsee, ettei salassa pidettäviä tietoja, joita on saatu alun perin opiskelijan henkilökohtaiseen tukemiseen tarkoitettussa monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä tai siihen liittyvissä tehtävissä, saa käyttää hyväkseen tehdessään ratkaisuja, jotka olisivat opiskelijan tai hänen huoltajansa tahdon tai edun vastaisia.

Mikäli rehtori osallistuu yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän työhön, on otettava huomioon edellä kuvattu hyväksikäyttökielto ja luottamuksen säilyttäminen opiskelijaan. Rehtorin tehtäviin saattaa hänen asemansa vuoksi myöhemmin kuulua velvollisuus tehdä samaa opiskelijaa koskevia hallinnollisia päätöksiä esimerkiksi erityisestä tuesta tai kurinpidollisesta toimenpiteestä. Rehtorin päätökseen eivät saisi tällöin vaikuttaa opiskelijan tai huoltajan kokemana kielteisesti sellaiset seikat, joita rehtori on saanut tietoonsa monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä tai ryhmän kuulemana asiantuntijana.

Koska asiantuntijaryhmä kootaan nimenomaisesti tukemaan opiskelijaa, lähtökohtana on, että opiskelija - sekä tilanteen mukaan huoltaja tai muu laillinen edustaja - osallistuvat aina monialaisen asiantuntijaryhmän kokouksiin. Ryhmään kuuluvat ammattilaiset voivat ryhmässä käydyn keskustelun lisäksi tarvittaessa käydä keskinäisiä konsultaatioita ja vaihtaa kyseisen opiskeluhuollollisen asian hoitamiseen välttämättömiä tietoja salassapitovelvoitteiden estämättä. Näistä keskinäisistä konsultaatioista ja keskusteluista tehdään asianmukaiset kirjaukset opiskeluhuoltokertomukseen ja tarvittavin osin myös niihin osallistuneiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten omiin potilas- ja asiakaskertomuksiin.

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen tarvitaan aina opiskelijan suostumus tai, hänen ikänsä tai kehitystasonsa sitä edellyttäessä, huoltajan tai muun laillisen edustajan suostumus. Lapsen huoltajat vastaavat yhdessä lapsen huoltoon kuuluvista tehtävistä ja tekevät yhdessä lasta koskevat päätökset. Jos monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseksi tarvitaan huoltajan suostumus, ei suostumuksen voida katsoa olevan sellainen lapsen tulevaisuuden kannalta merkittävä päätös, jonka yhteishuoltajat voivat tehdä vain yhdessä. Näin ollen huoltajan suostumukseksi riittää yhden huoltajan antama suostumus.

Molempia lapsen yhteishuollosta vastaavia huoltajia pyydetään silti osallistumaan monialaisen ryhmän työskentelyyn, ellei alaikäinen ole pätevästi sitä kieltänyt. Jos kuitenkin huoltajien yhteistyö ei lapsen edun kannalta ole rakentavaa – esimerkiksi vaikean huoltoriitatilanteen vuoksi – voidaan heidän kanssaan työskennellä erikseenkin.

Ryhmän kokoonpanosta ja työskentelyn aloittamisesta voidaan sopia suullisestikin, mutta ensimmäisessä kokouksessa on hyvä pyytää suostumus kirjallisena. Ennen kuin opiskelija tai huoltaja antaa suostumuksensa, on varmistettava, että häntä on informoitu asianmukaisesti ryhmän toimintaperiaatteista sekä siitä, että asiantuntijaryhmän jäsenillä on oikeus ilmaista toisilleen kaikki asian hoitamisen kannalta välttämättömiksi katsomansa salassa pidettävätkin tiedot sekä oikeus konsultoida muita asiantuntijoita.

Monialainen asiantuntijaryhmä ei ole tapauksesta toiseen vakiokokoonpanolla kokoontuva ryhmä, vaan se muodostetaan oppilaitoksen opiskeluhuollon eri toimijoista aina tapauskohtaisesti ja kokoonpanotaan kulloisenkin yksittäisen opiskelijan tarpeen mukaisesti. Asiantuntijaryhmän jäsenet voivat myös tarpeen mukaisesti vaihtua asian edetessä. Tällöin uusien jäsenten osalta on saatava opiskelijan tai huoltajan suostumus kuten perustamisvaiheessakin.

Ryhmän kokoaa se opiskeluhuollon toimija, joka havaitsee monialaisen opiskeluhuollon tarpeen. Ryhmän kokoamista ei voi määritellä tietyn henkilön tai ammattiryhmän tehtäväksi. Ryhmän asettaminen ei edellytä hallintopäätöstä, vaan asiantuntijaryhmän jäsenet ilmenevät sen perustamista tai mahdollista kokoonpanon muuttamista koskevasta suostumuksesta sekä opiskeluhuoltokertomuksesta.

Yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisiin voi ryhmän jäsenten lisäksi osallistua myös muita henkilöitä (esimerkiksi opiskelijan läheisiä tai opiskeluhuollon yhteistyötahoja) opiskelijan, tai hänen kypsyystasonsa niin edellyttäessä huoltajan tai muun laillisen edustajan, kirjallisen suostumuksen perusteella. Näistä ulkopuolisista osallistujista ei kuitenkaan tule asiantuntijaryhmän jäseniä. Heille taikka opiskelijalle tai huoltajille itselleen ei voida myöskään antaa käyttöoikeuksia tai oikeutta tehdä kirjauksia opiskeluhuoltorekisteriin. Kirjauksia sinne saavat tehdä vain asiantuntijaryhmän jäsenet ammatillisen harkinnan mukaisesti.

Asiantuntijaryhmä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön, joka vastaa prosessin etenemisestä sekä yhteisiä palavereita koskevista kirjauksista opiskeluhoitokertomukseen. Monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenillä on oikeus pyytää opiskelijan asiassa neuvoa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta, ja ilmaista tässä tarkoituksessa konsultaatiota antavalle asiantuntijalle myös salassa pidettäviä tietoja salassapitovelvoitteiden estämättä. Konsultaatiosta tehdään asianmukaiset merkinnät opiskeluhoitokertomukseen. Ammattihenkilö, jonka osallistumisen asiantuntijaryhmään opiskelija (tai jos toimitaan huoltajan suostumuksen varassa, huoltaja) on kieltänyt, ei voi kuitenkaan osallistua yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän työhön konsultaatiotarkoituksessakaan.

LIITE 2

OULAISTEN KAUPUNKI

Sivistystoimi

Yksilökohtainen oppilashuolto

SUOSTUMUS OPPILAAN ASIAN KÄSITTELYYN MONIALAISISSA ASIANTUNTIJARYHMÄSSÄ

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 19 §)

Annan suostumukseni asiani / lapseni asian käsittelyyn monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Oppilas, koulu ja luokka: _____

Asia: _____

Ryhmän kokoontumisen ajankohta: _____

Monialaisen asiantuntijaryhmän osallistujat:

Oulainen _____

Oppilaan allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus

Palaveri ei toteutunut. Päiväys ja perustelu: _____

LIITE 3

OULAISTEN KAUPUNKI

Sivistystoimi

Yksilökohtainen oppilashuolto

1/2

Muistio oppilaan asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Nimi:

Henkilötunnus:

Kotikunta:

Osoite:

Huoltajien nimet ja yhteystiedot:

Kokouksen aika ja paikka:

Kokoukseen osallistuneet henkilöt ja asema:

Asian vireillepanija:

Kokouksen aihe:

2/2

2/2

Oppilaan tilanteen selvittämiseksi toteutetut toimenpiteet (arviot, tutkimukset, selvitykset) sekä yhteistyö eri tahojen kanssa (tukitoimet):

Päätökset ja sovitut toimenpiteet, niiden toteuttamissuunnitelma, sekä vastuuhenkilöt ja -tahot ja toteuttamisaikataulu (kuka tekee, mitä tekee ja mihin mennessä):

Seuranta ja siitä vastaava taho:

Sivullisille annettavat tiedot (mitä tietoja, kenelle ja perustelut):

Oulainen _____

Kirjaaja, ammattiasema

KASVATUSKESKUSTELU - MUISTIINPANOT

KAKE-AIKUINEN TÄYTTÄÄ

oppilaan nimi _____ lk _____ pvm _____

kake-aikuisen nimi _____

OPPILAS TÄYTTÄÄ

Mihin asiaan haetaan muutosta kasvatuskeskustelulla?

Miten oppilas haluaa asian muuttuvan?

Mitä oppilas lupaa tehdä asian korjaamiseksi?

Mitä apua oppilas tarvitsee asian korjaamiseksi?

Toimi näin kiusaamistilanteessa

Oppitaille

- Ole **reilu kaveri**: jos havaitset kiusaamista, osoita tukeasi kiusatulle esimerkiksi ottamalla yksin jäävä mukaan ryhmään.
- Jos joku **kiusaa sinua, ilmoita siitä heti** opettajalle, rehtorille tai jollekin toiselle koulun aikuiselle. Näin hän voi puuttua tilanteeseen.
- Ilmoita aikuiselle myös, jos **jotakin toista kiusataan**.
- Kerro, **mitä** tilanteessa tapahtui ja **ketä** oli paikalla.
- Kerro aikuiselle myös, jos olet kohdannut kiusaamista **verkossa**. **Säilytä** mahdolliset todisteet, kuten some-, teksti- ja sähköpostiviestit.
- Kerro asiasta myös **vanhemillesi**.

Tiesitkö, että:

- Koulun aikuisten pitää aina puuttua kiusaamiseen.
- Kun tarvitset apua, **voit ottaa yhteyttä opettajan ja rehtorin lisäksi koulun psykologiin, kuraattoriin, terveydenhoitajaan tai lääkäriin**. Keskustelu on luottamuksellista ja toiveesi ja mielipiteesi otetaan huomioon.
- Voit ilmoittaa kiusaamisesta koulun aikuiselle myös **someviestillä**.
- Sinulla on **oikeus osallistua** koulun toiminnan ja pelisääntöjen suunnitteluun.

Kiusaaminen satuttaa. Muista, että olet tärkeä ja arvokas juuri sellaisena kuin olet.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN